Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

خپرونکې : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد «عارفي»
پښتو ژباړه : امان الله «لودين»
انځورګر : سلطان حميد «فانوس»
کمپوز او ډيزاين : سيف الله «زمانی»
لومړی چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د NCA مالي مرستو اداره تله ۱۳۷۸
دويم چاپ : ۵۰۰۰ ټوکه د US-BPRM په مالي مرسته د IRC-UGP له خوا ، ليندی ۱۳۷۹
دريم چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د Asia Aid TroCAIRE په مالي مرسته ۱۳۸۰ هـ. ش
څلورم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، مرغومي ۱۳۸۱
پنځم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، وږی ۱۳۸۲
شپږمه چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، ليندی ۱۳۸۲
اوومه چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، غويي ۱۳۸۴
اتم د پښتو چاپ : ۱۵۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۵ کال د د سلواغې مياشت
نهمه طبع پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت
لسمه چاپ پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي په پرمختيايي

موسسې پورې اړه لري.

په کابل کې پته : پنځم سړک، انصاري څلور لارې د محمد علم فيض زاد ليسې خواته
تيلفون : ۰۲۰ - ۲۲۰۱۶۹۳
پست بکس : ۱۸۱ کابل افغانستان
برېښنا ليك : sieal@brain.net.pk
انترنيت پانه : www.sanayee.org -www.nawidefarda.org
په پاکستان کې پته : اوکزي پلازې شاته، يونيورستي تاون، پيښور پاکستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

تصويري کيسه

سوله او جګړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د اوسني چاپ سریزه

د سولې او جګړې تصویري کیسه چې په (۱۰۰۰) ټوکه ورستی چاپ په دري ژبه د سنایي پرمختیایي موسسې له خوا چاپ شو او (۱۰۰۰) ماشومانو او ځوانانو ترلاسه کړل. د مینه والو د زیاتې تندې او پرله پسې غوښتنو له امله دادی نوموړی اثر په پښتو ژبه ژباړه (ترجمه) او چاپ شو.

ددې کتاب لیکونکي د سولې او سوله ایز ژوند ښایسته انځور وړاندې کړی دی. ژباړونکي هم کوښښ کړی ځو نوموړی انځور د پښتو ژبې په چوکاټ او قالب کې وړاندې کړي هیله لرم اوسنی چاپ د سولې او سوله ایز ژوند په لوری یو بل موثر ګام وي څو د سولې د پسرلي ثمر او حاصل په سترګوووینو.

والسلام

راز محمد دلیلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

څرنګه چې ټولوته څرګنده ده نظم، نثر او انځور (تصویر) د زده کړې او د یوې پدیدې یا مفکورې د وړاندې کوولو عمده لاره ګڼل کیږي. چې بشـــر له ډیرو پخوا زمانو څخه را پدې خوا ټولنه کې د خپلو نظریو او مفکورو د تعمیم لپاره له هغو څخه ګټه اخیســـتې ده.

ددې اصل په اساس، د سنایي پرمختیایي موسسې (SDO) د خپلو علمي او فرهنګي فعالیتونو په دوام چې د وطن د ماشـــومانو او تنکیو ځوانانو د لاښې روزنې په منظور تر ســـره کیږي. دا دی یو نوی اثر چې «سوله او جګړه» نومیږي د چاپ په ګانه سمبالیږي.

دا اثر د ورور «احمد فرید عارفي» په واسطه لیکل شوی دی. په دې اثر کې زیار ایستل شوی څو د جګړې ناخوالې او بد رنګي او د ســـــولې ښیګړې او ښه والی د نظم، نثر او انځور په توګه دلوستونکي سترګو او ذهن ته تمثیل کړی. په وروستني تحلیل کې دا اثر لاندې پیغامونه او مفاهیم لوستونکو ته وړاندې کوي.

- د لوستونکو په ذهن کې د جګړې له ناولتیا او له هغې څخه کرکه.
- د ټولنې د وګړو تر منځ د سولې ښیګړې او د سولې غوښتنې د مفکورې ایجاد.
- د ژوند په ټولو ډګرونو کې د جګړې د ذلت، نا پایه داري او ماتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د سولې د بریالیتوب ټولو اړخونو ته امیدونه.

په پای کې د سنایي پرمختیایي موسسې SDO اداره ددې هیله لري چې ددې اثر په خپرولو برسیره چې یو کلتوري خدمت ترسره کوي، یوګام د سولې او سوله غوښتني پر لور د وطن د ماشومانو، تنکیو ځوانانو او ځوانانو ترمنځ هم اوچت کړی وي. څو لـه دې لارې د سولې د تعمیم پر لور په ټولنه کې برخه واخلي.

و من الله توفیق

راز محمد دلیلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

له ورځو څخه یوه ورځ ناڅاپه (نابېـــــــره) «ســـوله» او جګړه» یو له بـــل ســـره مخامخ شـــول. دې دوو پخوانیو دښمنانو ډېره موده وروســـته یو له بـل ســـره وکتل. «ســـولې» له ســـلام وروســـته په دې ډول په خبـــرو شـــروع وکړه:

سوله : له کومه ځایه راغلې یې؟

جګړه : د فلاکت، بدبـــختۍ، پریشـــانۍ، ســـتونزو او ... په لنډه توګه له هغه ځایه چې ستا قدمونه هغه ځای ته نه دي رسیدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

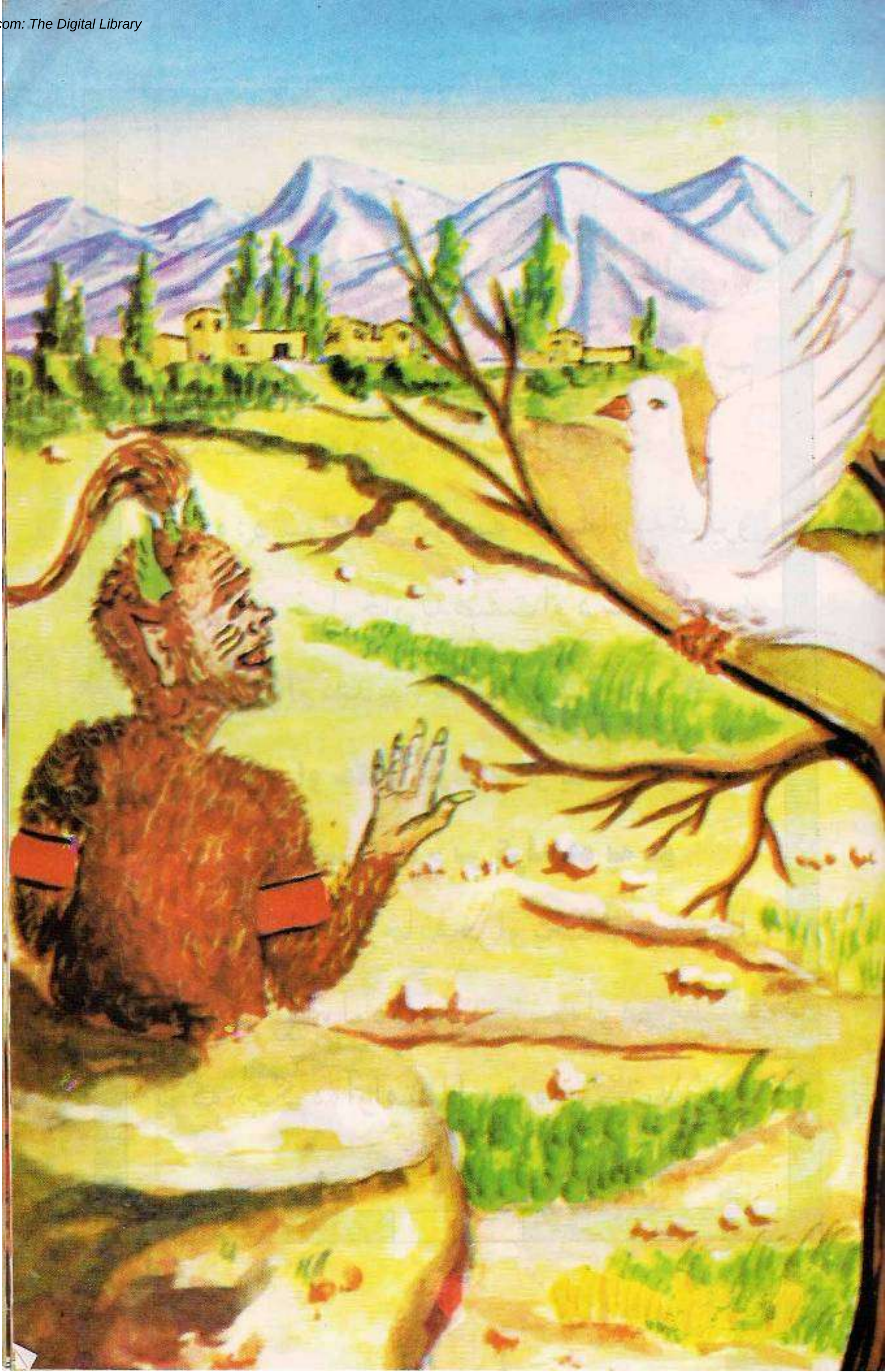

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه : ته له کوم ځايه راغلې يې؟

سوله : د پاکۍ، امن، آرامۍ، خوشحالۍ ...

له ښاره له هغه ځايه چې زه د ټولو خوښه يم

او له ستا څخه کرکه (نفرت) لري.

جګړه : د سولې له خبرو په غوسه او په غربړو

شــــوه. د خپل ځان په صفت او د ســــولې په

ملامتولو او تهديدولو يې شروع وکړه.

سولې او جګړې کړله يو تر بله ګفتګو

د خپل حـــال شرح يې کړله هو په هو

«ســولې» له بـې ځايه جر او بحـث او جنجال

څخه کرکه درلوده په نرمه ژبـــه او مهربـــانه

توګه «جګړه» آرامتيا او سړه سينه توب ته را

(c) ketabton.com: The Digital Library

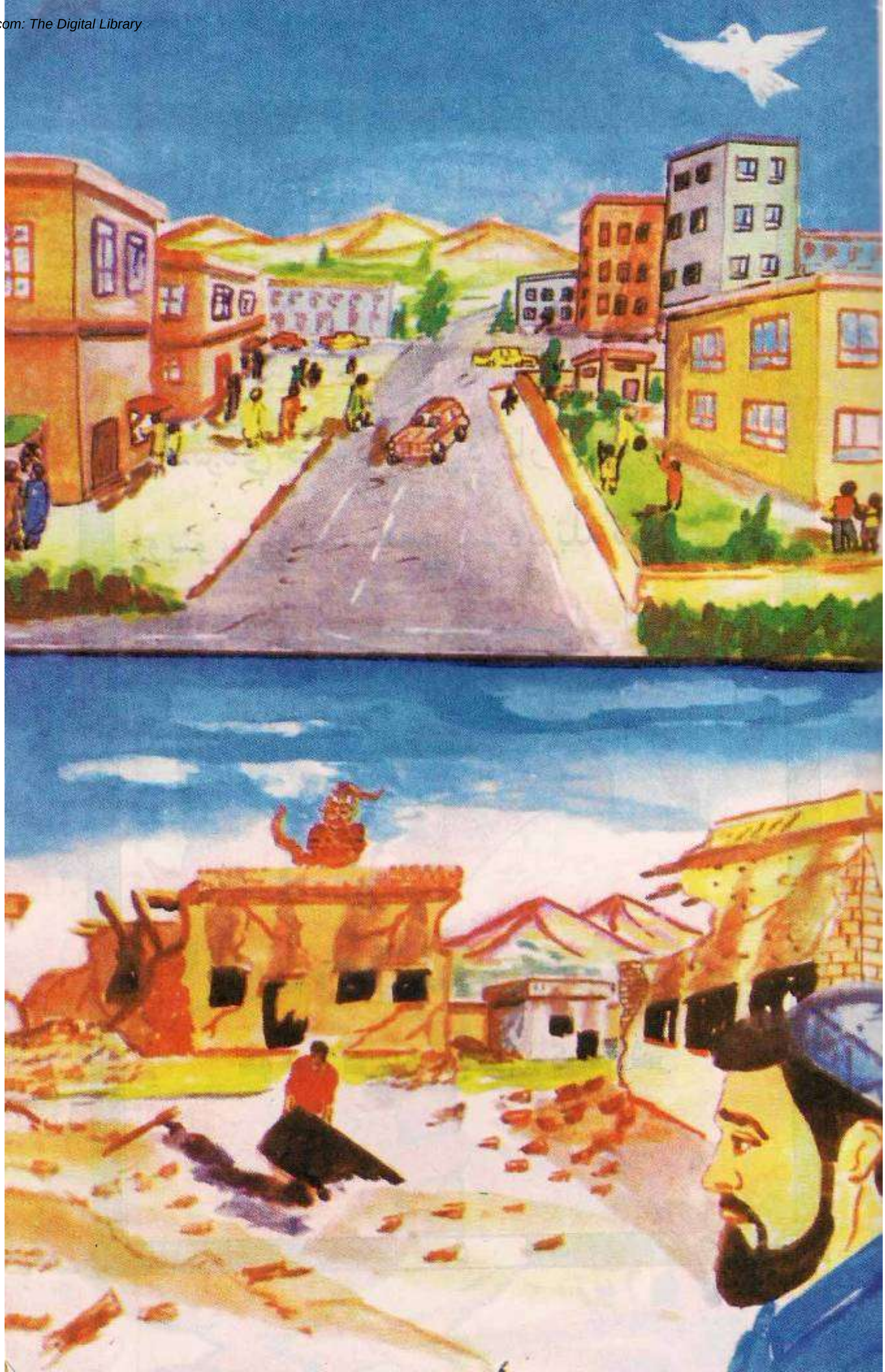

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبـــلله او هغې ته يې داســـې وړانديز وکړ.

راځه چې دواړه له هغو ځايونو څخه ليدنـه

وکړو چې د هغو تر حـکم او فرمان لاندې دی

اوله نږدې څخه د يو بل د کار ثمره او حـاصل

ووينو، وروســته هغه ســره پرتله کړو چې چا

ټولنې ته ښه کار ســرته رســولې او کوم يوه

ټولنې ته بـدي او ضرر رســولی دی. ســولې

وويل:

راځه : وکړو منځ د ښار ته يو سفر

څو پيدا کړويو د بــل د کـــار ثمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

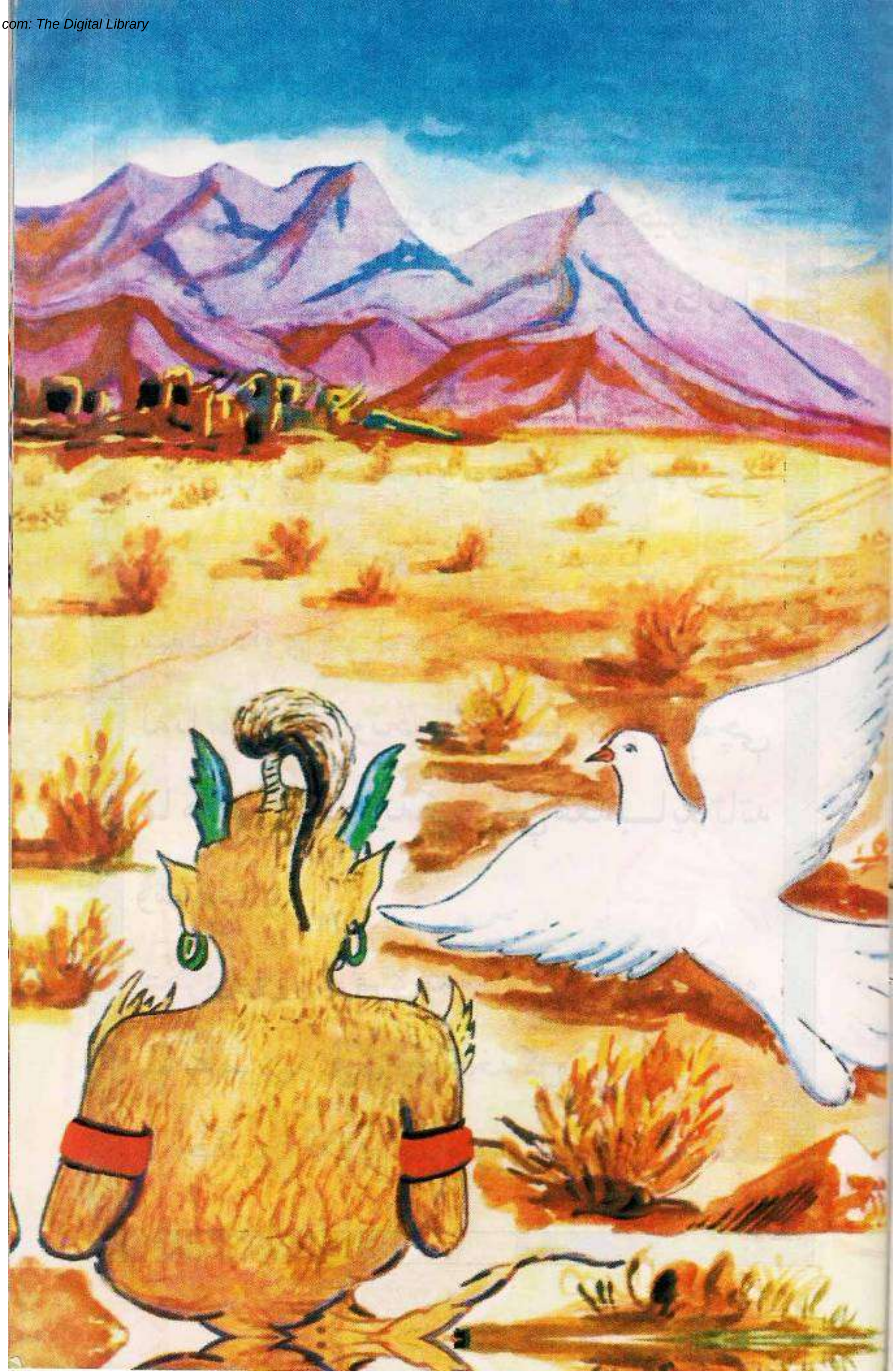

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» په ډېره بــده وحشــتناکه ځيره او په ډيرې غوســې ســره د ســولې نظر ومانه او دواړه پر لاره رهي شــول. د لارې په اوږدو کې «جګړې» په تکبــر او لويې بـــې له دې چې سولې ته مخ وګرځوي سولې ته وويل:

ښه بـه داوي چې لومړی د خپلو کارونو پرتله له تا سره له ښوونځي څخه پيل کړم ځکه چې ما هلته ډېر کارونه کړي چې هغه بــايد تاته وښيم.

جګړې وويل لومړی به ښوونځي ته مخه کړو بيا به موږ په بل لوري مخه کړو.

د «جګړې» له دې خبرو وروسته دواړه د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي په لور روان شول چې د ښار د لارې
په اوږدو کې پروت وو ، له لرې واټن څخه يې
نوموړی ښوونځی چې د اور په لمبــــو کې
ســــــوځيده او لوګي ترې پورته کيدی
وروښود .

او زياته يې کړه :

هغه څه چې ته د خاورو لوګو منځ کې ګورې پست

يو مهــال ووښايسته محــل د زده کــړي او دلــوست

ما کړل بند دفتر او ديوان دده

ما کړل مړه ټول شاګردان دده

مـــا کـــړ د ښوونځی ښايســـته تعـــمير خـــراب

مـــا کړل سوخــــته په اور ميز او چوکی خراب

(c) ketabton.com: The Digital Library

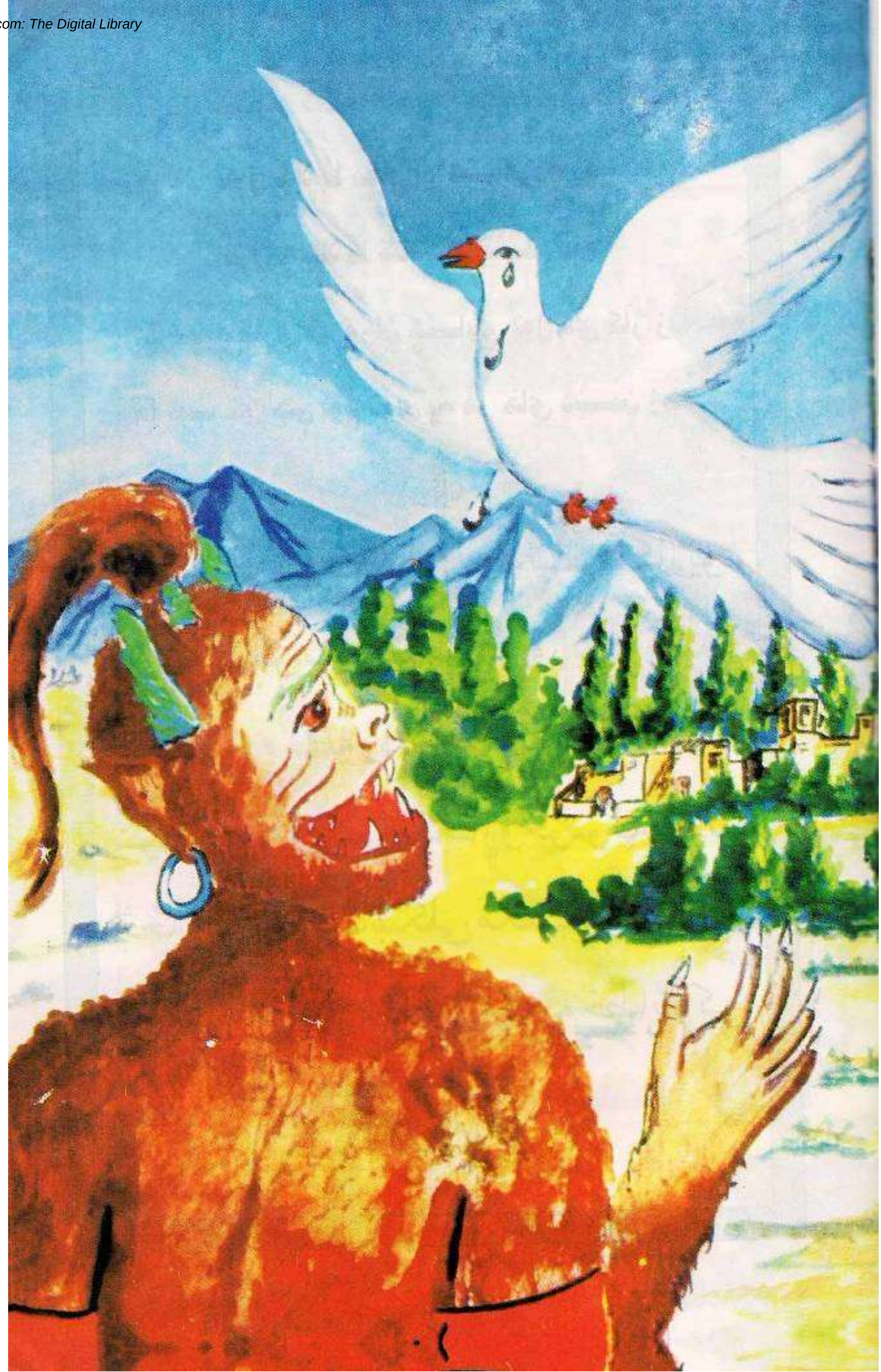

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل جلا ما معلم او شاګرد دده

کړل جلا ما کتاب او قلم دده

دا تباه کاري او وران کاري ټول دي کار زما

دا سبب دی چې نوم شوی په هر ځاي دښمن زما

«سوله» چې د «جګړې» له تباه کاریو، ورانیو او خوابدیو صحنو له اوریدو او لیدو څخه ډیره خفه وه. په خاصه توګه د هغه ښوونځي له ورانو او یجاړو خونو له لیدلو څخه چې یو وخت ښکلی مکتب وو. د ژړا او اوښکو منځ کې «جګړې» ته په خطاب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

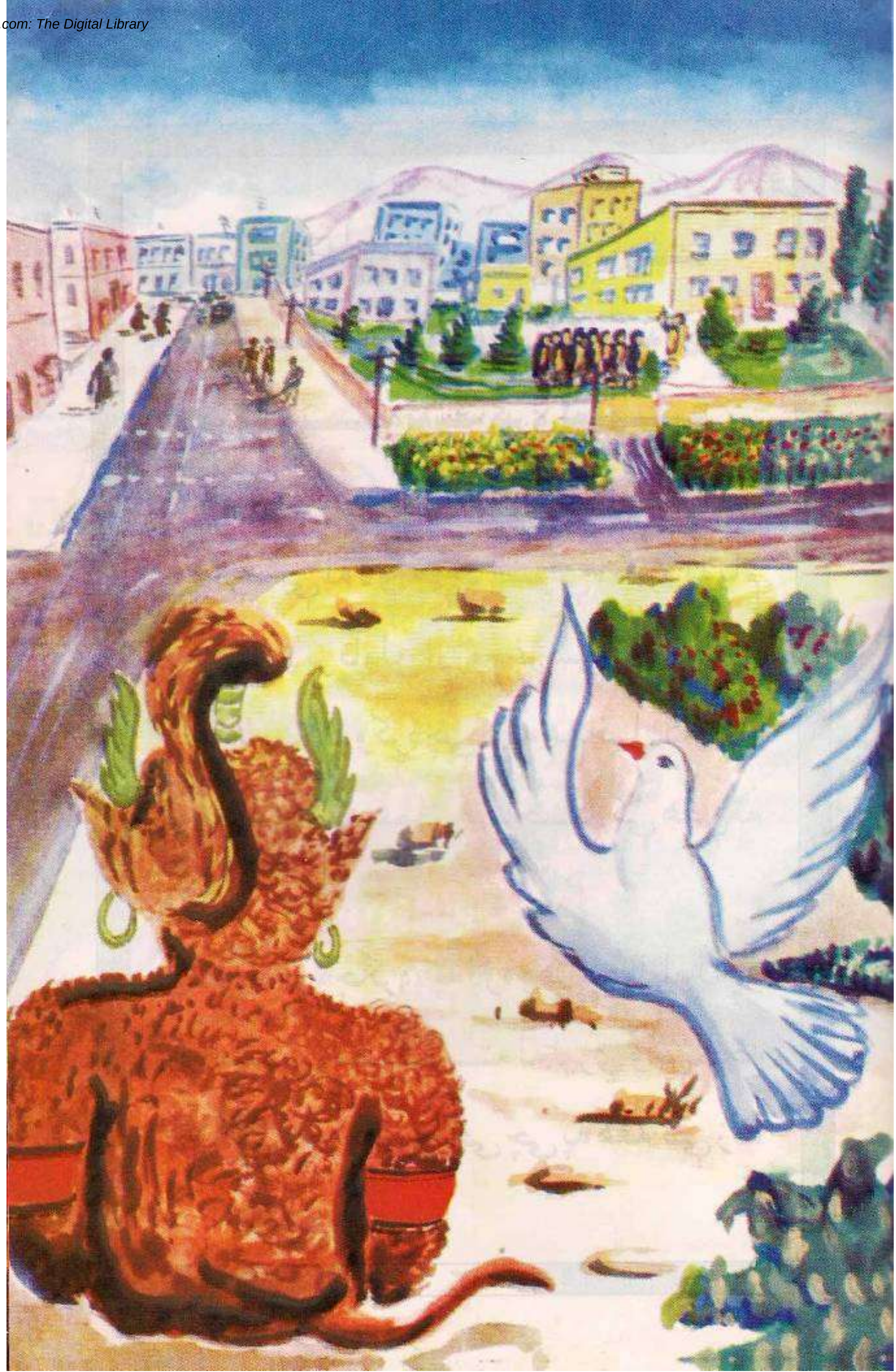

(c) ketabton.com: The Digital Library

اى چې تـــا کـــړه دومــــره ظلـــم او جفـــا

ته بــــــــه څنګه څه ووايې په مخ د خدا(ج)

ذره ذره بــــــــه پوښتنه کيږي له ســــــتا

په ورځې د محشــــــــــر يعني ورځ د جزا

«جګړه» بې له دې چې د «سولې» خبرو ته پام وکړي په ډير ناولې اوزيږ غږ سره له«سولې» څخه غوښتنه وکړه چې هغه هم خپل کارونه او فعاليتونه د عمل په ساحــــه کې هغې ته وښيي.

«سـوله» او «جګړه» په لاره رهي شول او له يو څه مزله وروســــــــــته له ليري واټن څخه «جګړې» ته يو ښوونځى چې په هغه کې زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

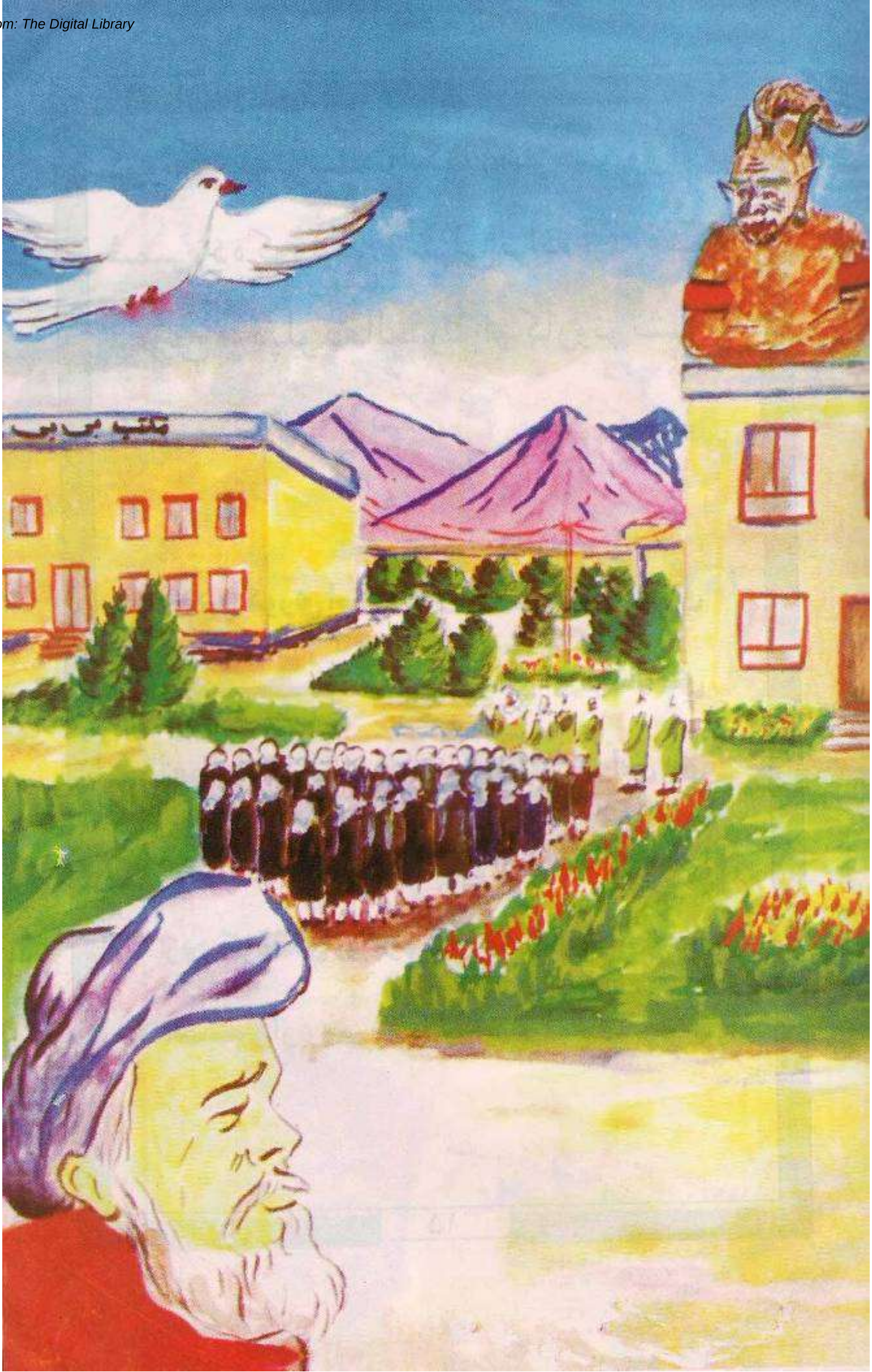

کوونکي په لوســت لګیا (بــوخت) وو او یو شمیر زده کوونکو د سولې ترانه ویله وښود .

سـولې د خپلو فعالیتونو او کارونو تشـریح په دې توګه شروع کړه.

دا چې ګورې لــه ډېــر لــرې نمایـــان دي
مکتبـــــــــونه ځای د پوهې او فیضان دي
تعمیرونه یې ښایســـــــته او نوراني دي
هـره خواکــې یــې ګلونـــه رنګارنـــګ دي
زده کوونکي او ښوونکي دي خوشحـــــال
همـــه واړه دي دوي لیـــري لـــه مـــلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

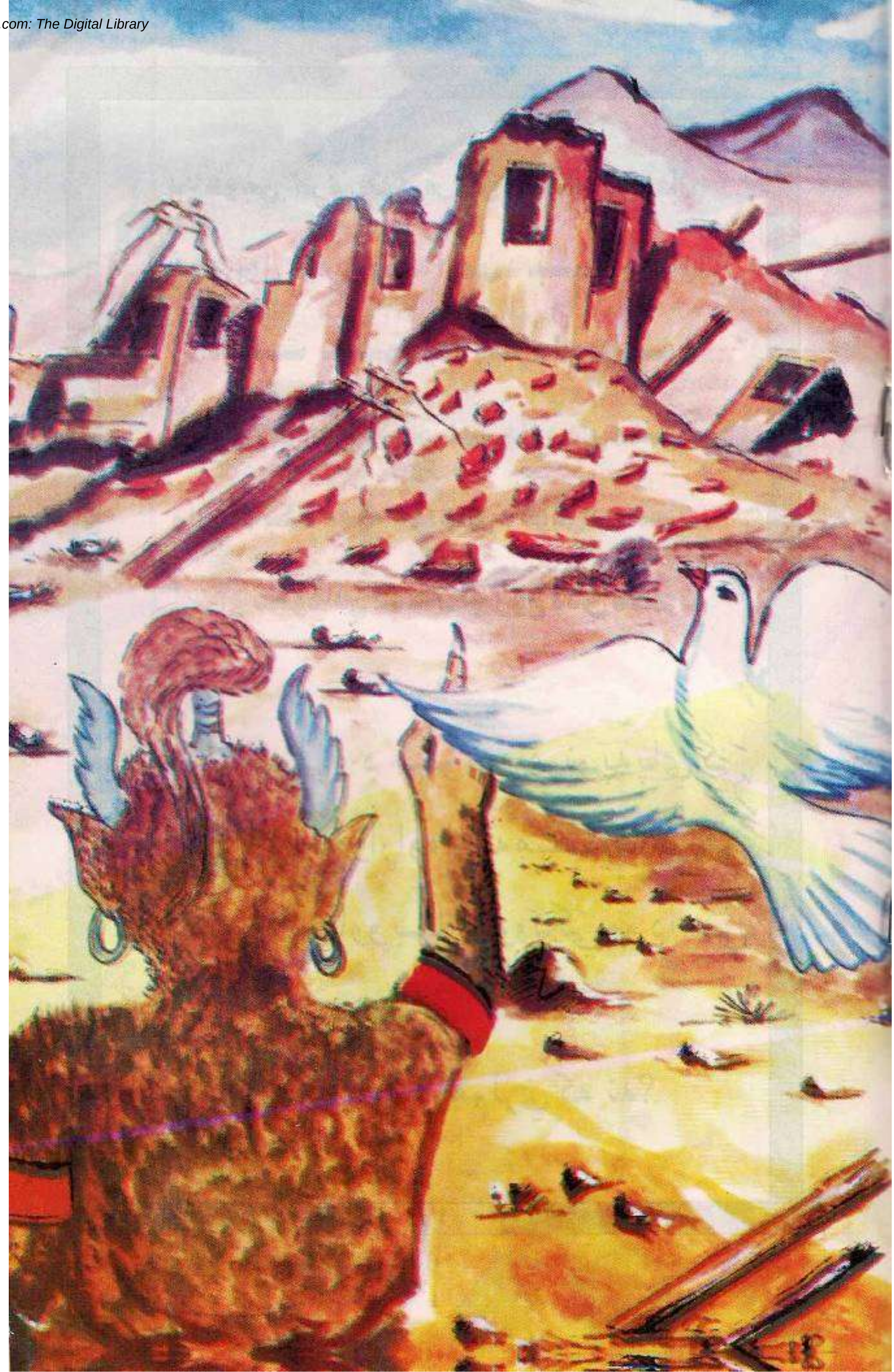

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوښي کړي منډې تر ړي ماشـــــــومان

دوي ټول غواړي ما په ارمان د جســـم و جان

زمـا صفـت پـه هـره زده کـــړه او مضمـون

دا چې خیر او نیکي یم همه واړه دي ممنـون

دا ټوله ښکلا ده په دي ځای د سولې د مضمون

امن او ســوکالي ده ځان او روح ددي مضمون

«ســـــــولې» د خپلو تعریفونو په پای کې «جګړي» ته مخ واړاوه او په مســـکا کې یې چې ددې د بریاوو بـیان کوونکي وو داسـې پوښتنه وکړه.

آیا نورې لاسته راوړني هم لري که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

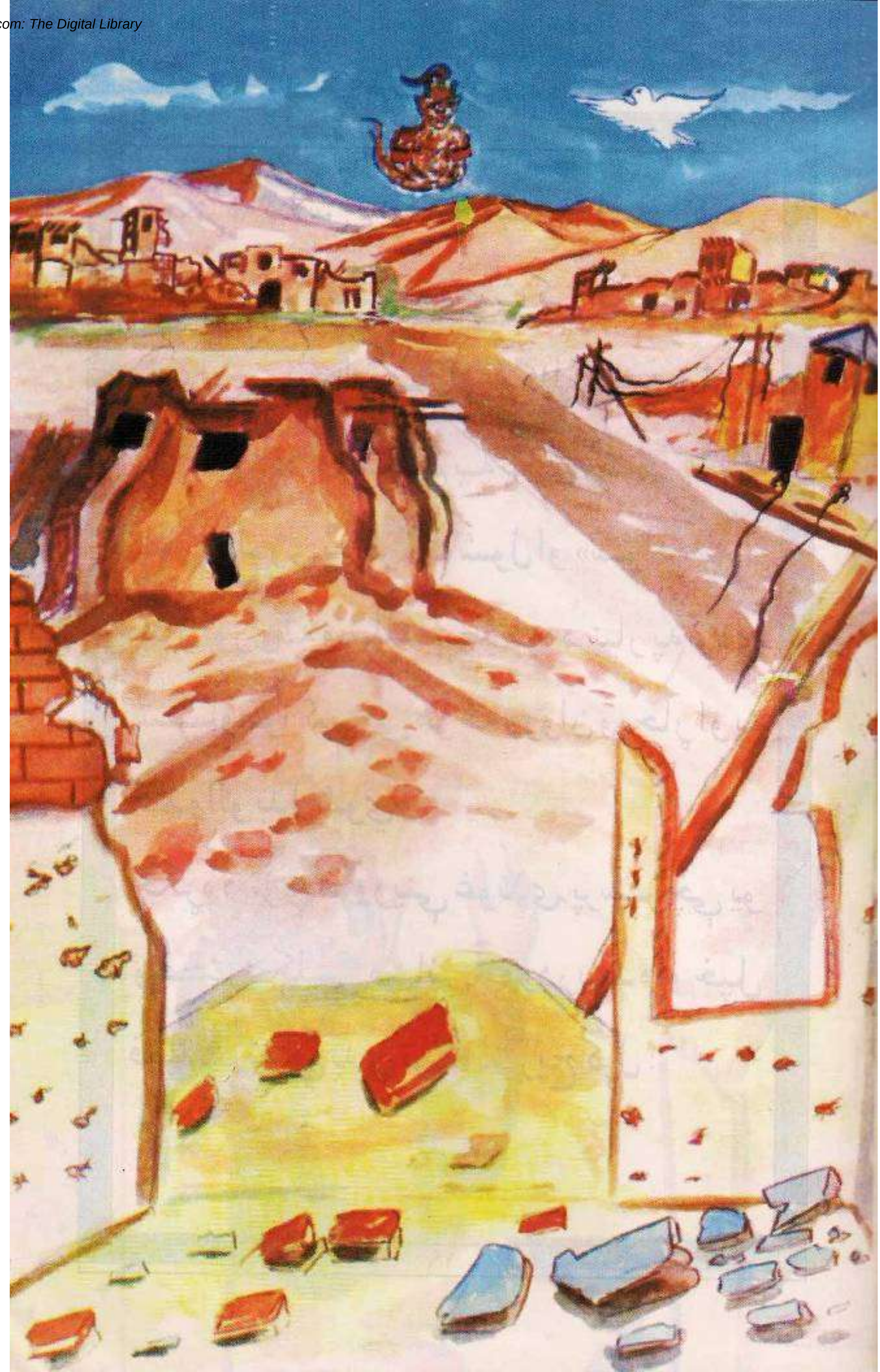

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» د لاس په واسطه ښار ته اشاره کوی.

دا چې د ښوونځي په بحث کې جګړې ماتې خوړلې وه نو داسې يې وګڼله چې د ښار په باره کې په بحث کې به بری ومومي. نو د ښار په لوري په حرکت شول او «سوله» يې د ښار لوري ته وبلله. بالاخره د ښار په نږدې شاوخوا کې چې هر څه وروان ويجاړ او په کنډوالو بدل شوي و.

جګړه د يوې خاورينې غونډۍ پرسر چې يو وخت ښکلې ماڼۍ وه ودريده او خپل فعاليتونه يې پدې توګه تشريح کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

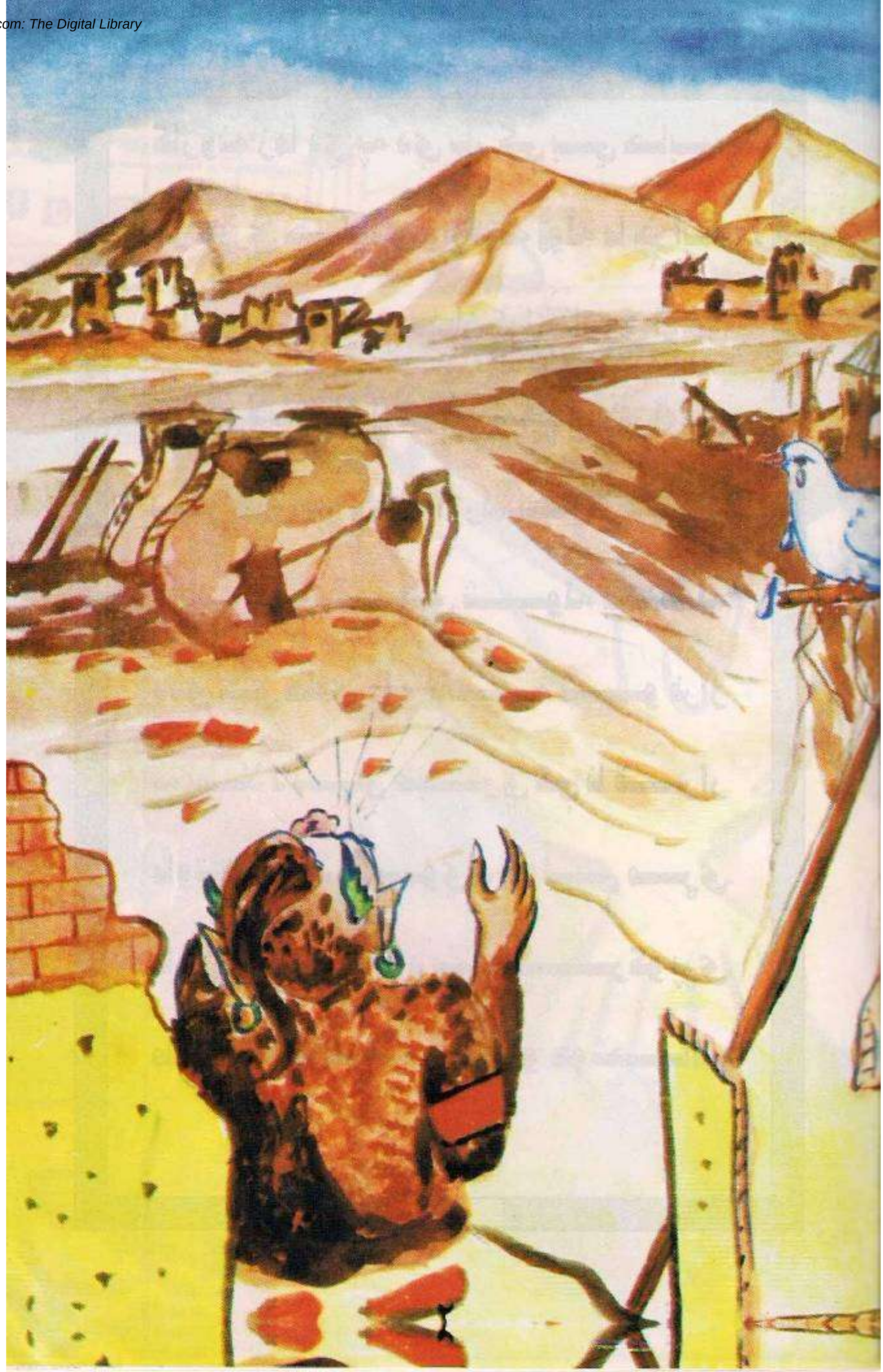

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه زما دي په دې ښار کې بې حسابه
هر چیرې چې آبادي وه کړله ټوله ما خرابه
ټول مې په یو شان کړل خاورې لوګي
ټول له لاسه ولاړل هر څه شول دوړې لوګي
په هر ځای مې چې د اورلمبه کړه بله
ودانۍ په بربادۍ شوله بدله
ددې ځای خلک زما د لاسه شو فرار
په بلا د بې صبرۍ کې نا قرار
ماوتښتوله د هغوی د خولې مړۍ
ما کړله ماته د هغو د سرکو پړۍ
ما کړله خاموشه د ښارونو خوشحالۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

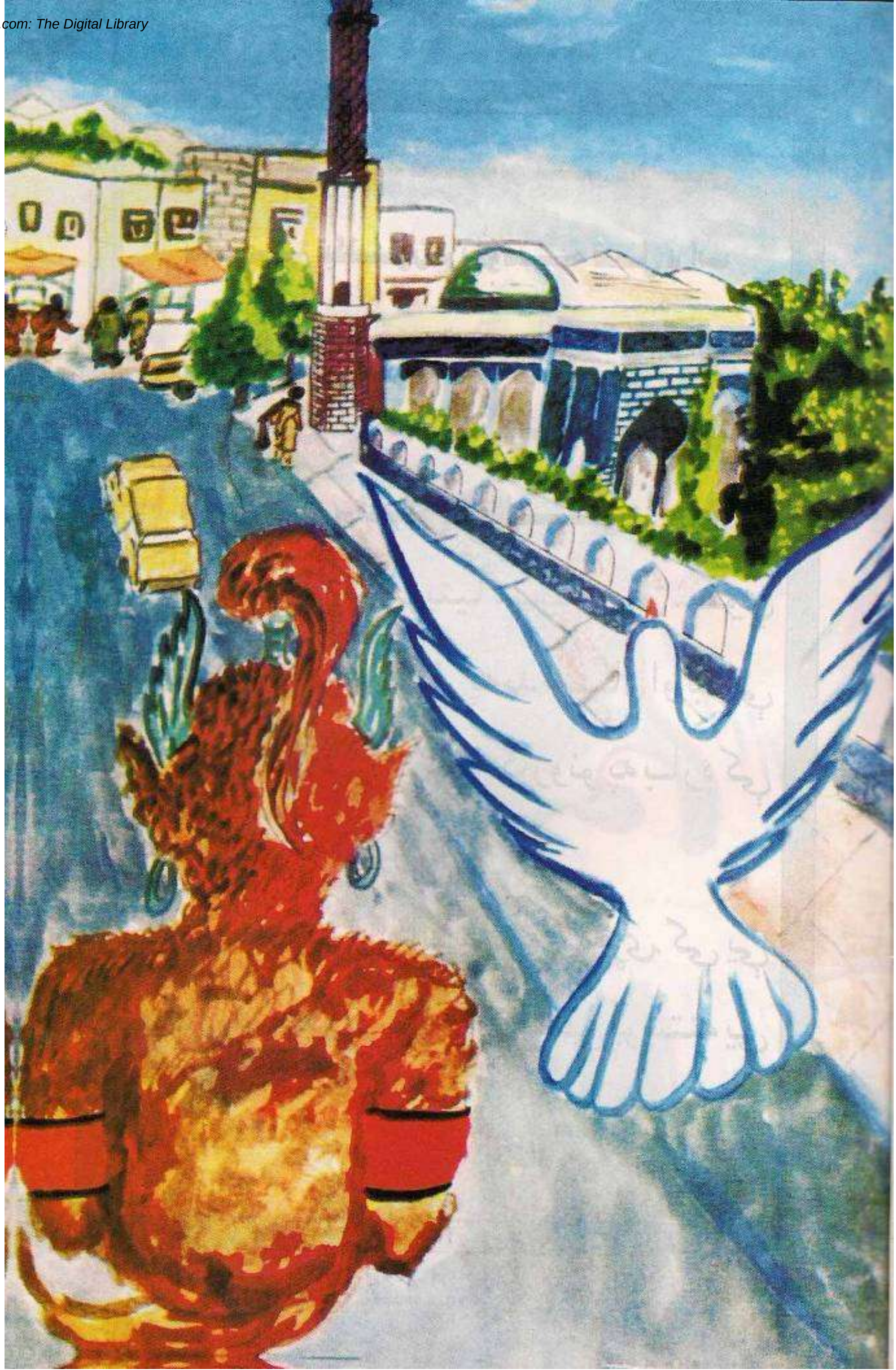

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما کړله خوره په عقـــلونو بـــې هوشــۍ

نـــه مـــې تيلفـــون پرېښودنـــه نـــل د آب

ورمـــې کـــړ هغـــو تـــه په مرمـــۍ ځواب

مـــا کـــرل تخمونـــه دنفـــرت هـــر ځای

لوړ مې کړل بـــيرغ د تقابـــــل هر ځای

«ســولې» چې په چوپتيا ســره دوران شـــوي

ښار ننداره کوله د ښار په بدحـــال او ښکې

تويولې. «جګړې» د هغو کارونو په بـاره کې

چې کړي يې وو خبره بايلو ده .

د آه حســـرت او مايوســـي په نړۍ کې يې

جګړې ته مخ وګرځاوو او داســـې پوښتنه يې

وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

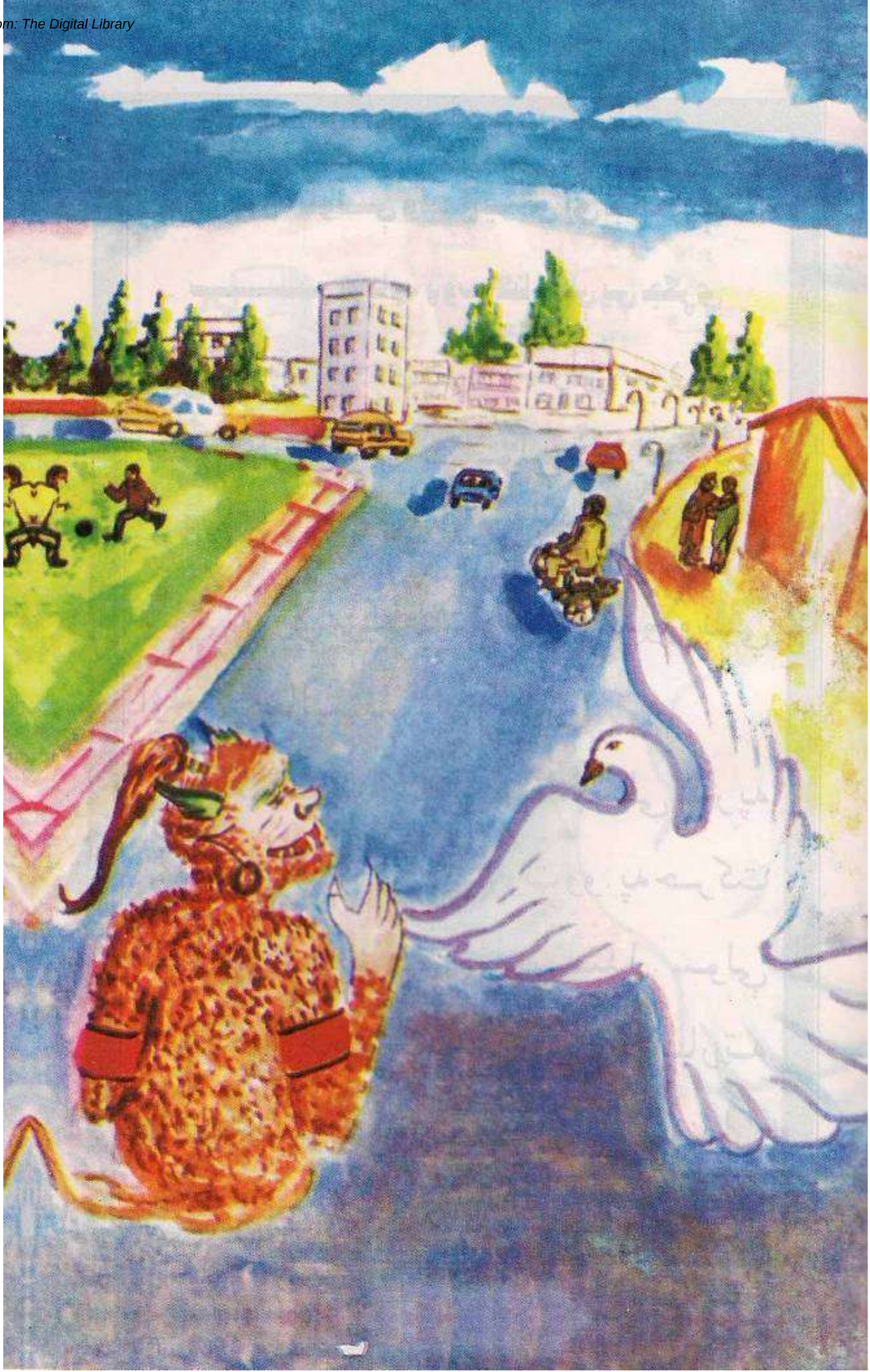

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومـــره ناولـــې ولـــې يـــې اي جـــګړې

ســـــــــــر تر پايه ډوب ګناه کې يې جګړې

«جګړه» بـــې له دې چې «ســـولې» ته د زياتو خبـــرو وار ورکړي، د ســـولې خبـــره يې پرې کړله او لـه هغـي څخـه يـې وغوښتـل چې په سولې پورې مربـوط ښار جګړې ته وروښيي او خپل فعاليتونه روښانه کړي.

«ســـوله» هم په خوښۍ د هغه ښکلي ښار په لوري چې لرې واټن کې پروت وو. په حـــرکت شول تر څو د ښار نږدې ته ورسيدل. سـولې لـه جـګړې څخـه غوښتنـه وکـړه څو ښار تـه داخل نه شـي او له همدې ځايه د هغه ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

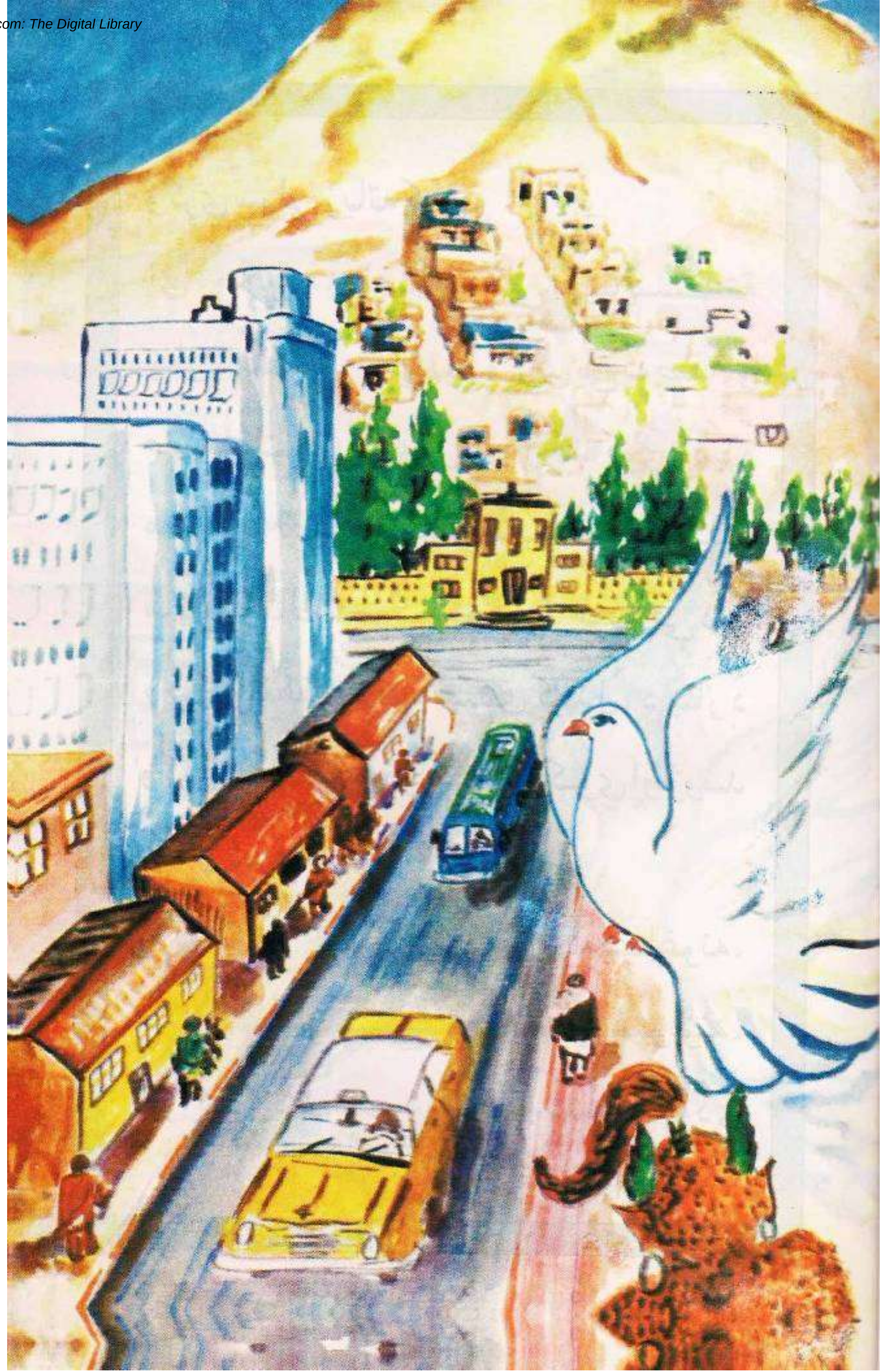

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګړي سولې زياته کړه:

اى «جګړې» زه له دې ښکلي او ښايسته ښار سره چې ټول وګړي يې په صفا او صميميت کې يو له بل سره ژوند کوي، ډيره مينه لرم. لطفاً له همدې ځايه د هغه ښکلې ماڼۍ او پاك سړکونه وګوره. ځکه چې د تا «جګړې» هغه ځاي ته نږدې کيدل، د ښار د وګړو تر منځ ويره رامنځ ته کوي او ژوند اخلال کيږي.

زه له همدې ځايه ټول شيان لکه باغونه، ماڼۍ، ښکلي سړکونه، روغتونونه، ښوونځي تاته ښيم. وروسته سولې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

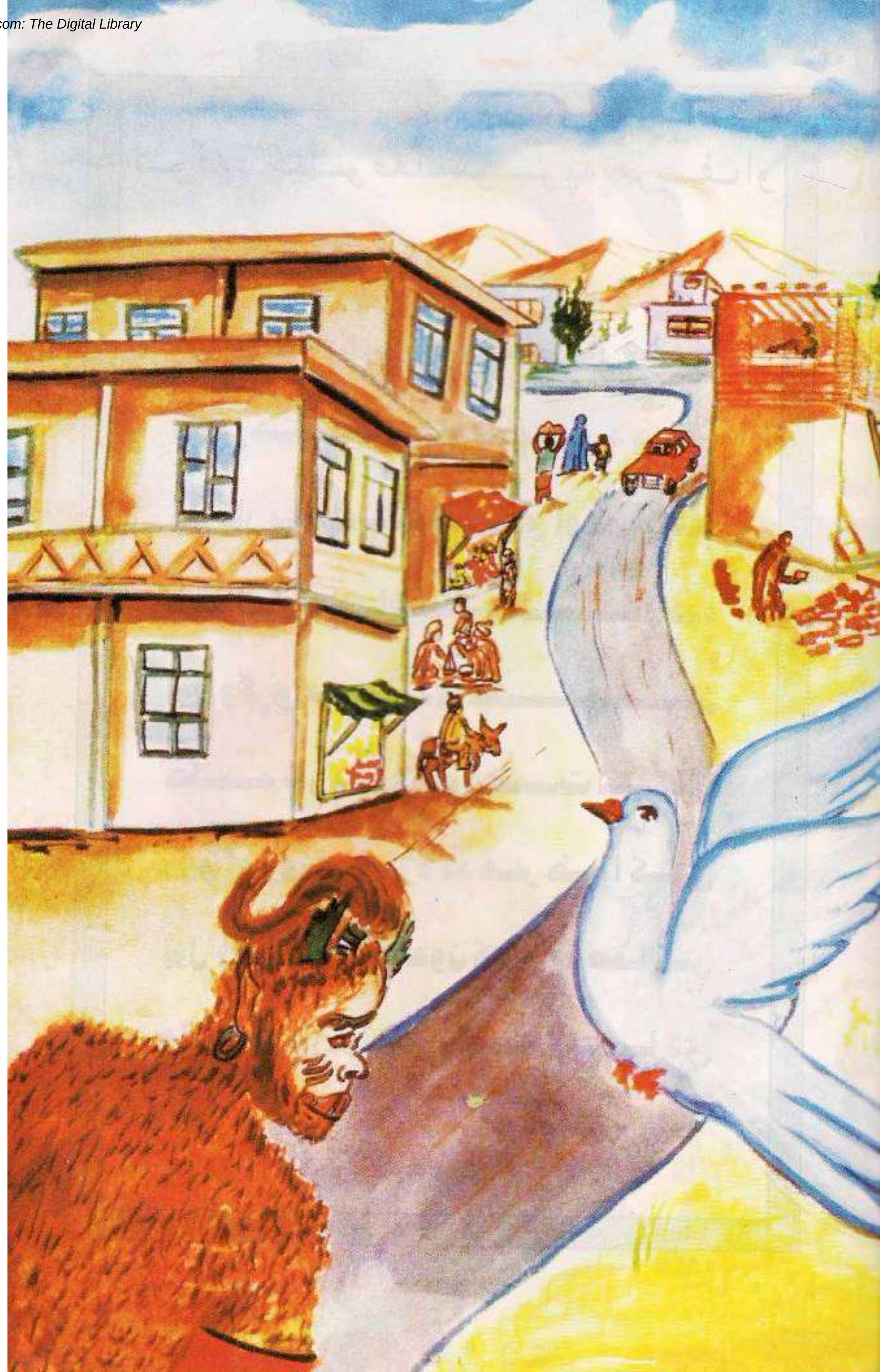

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــوګه د خپلـــو فعالیتونـــو په تعریـــف او توصیف شروع وکړه:

دا چي تـــه ګوري دا ښکلــــی ښار صفـــا

دلته رحــــــــم او نعمت دي د خدا(ج)

زما کار دی آبــــــــادي او عمران دده

عزت او آرامي د انســــــــــان دده

ټول وګړي ددې ښار دي نیکـــــــــان

ځکـــه ښار د دوي دی جنـــت نـــښان

رزق او روزي ډیـــره ده هـــر خـــوا کـــې

ټول وګړي یـې ژونـدون کـړي په صفـا کـې

واټونه او پارکونه یې زیبـــــــــا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

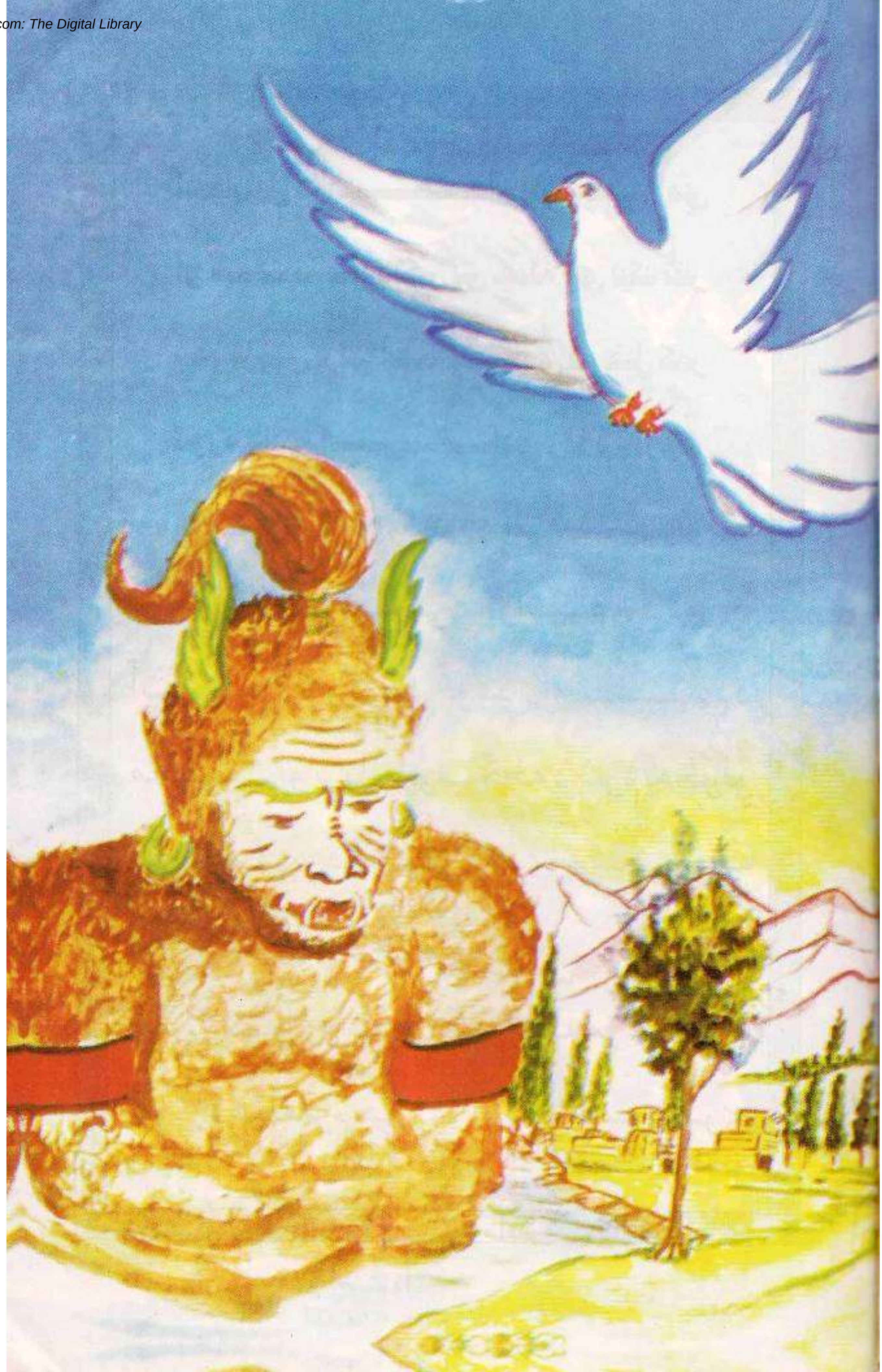

(c) ketabton.com: The Digital Library

آدمیان یې هر ســــــهار ماښام په دعا دي

او ســــــیدونکي یې جمله دي نیک نظر

ښخو نرو یې ترلی آبـــــادۍ ته خپل کمر

ګوره دادی آبـــــادي زما د کارونو

آینه کې یې ته ګوره نتیجه د زحـــــمتونو

«جګړه» چې د ســـولې په واســـطه د دومره آبـــادیو، د وګړو د خوښۍ او ســـولې د محبوبیت او بریالیتوب څخه د شرم په خولو کې ډوبـــه وه. د ســـولې له دې پوښتنې څخه حیرانه شوه چې ویل یې:

اوس رښتیا ووایه چې کوم یو له مونږه ناکام شو. زه هیله لرم چې زما او ستا ترسره شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

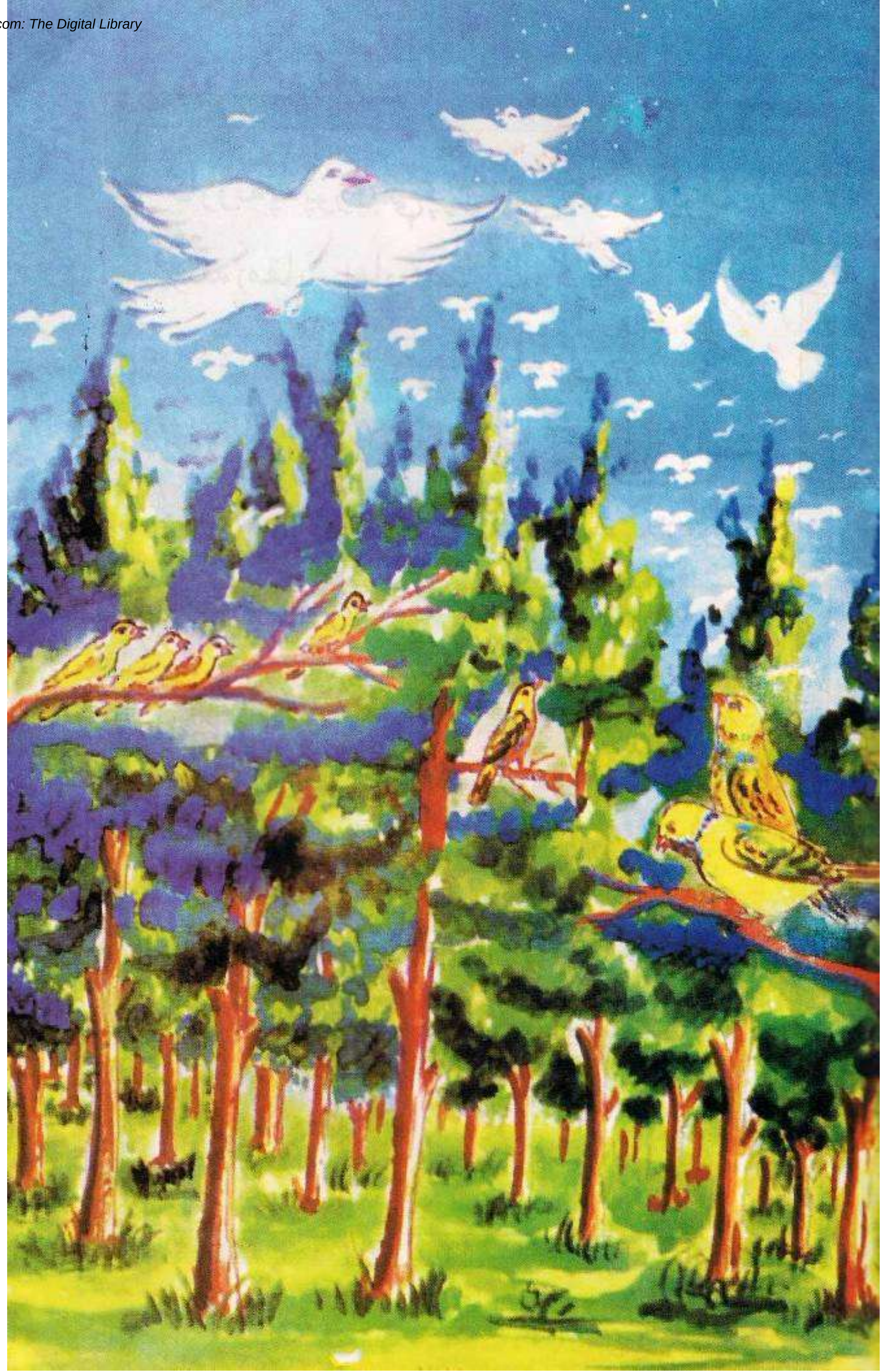

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه په پوره بې پرې (بې طرفي) يو په يو پرتله (مقايسه) او قضاوت وکړي.

په دې حال کې مخکې له دې چې «جګړه» څه ووايي د الوتونکو غږ چې د دوي د پاسه دونو په ښاخونو کې په ليکه ناست ووٴ، تر غوږ وشو چې په ګډه سره يې په ډېر خوږ غږ دا ترانه زمزمه کوله:

موږ واړه مرغان خوښخوان
واړه وايو په صدق او ايمان
اى جګړې ته ناکام يې په جهان
له ستا څخه دی هر يو پريشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

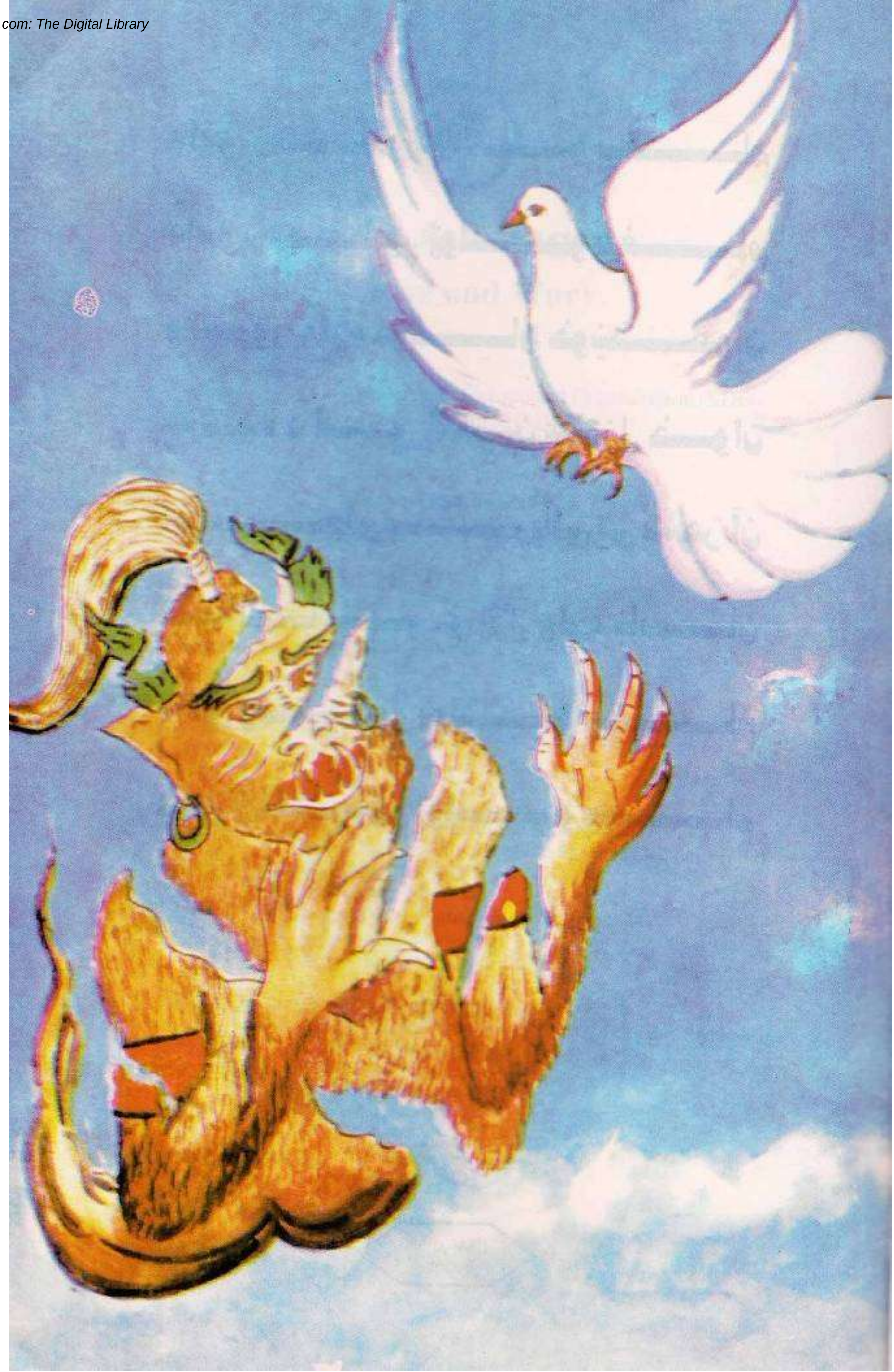

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی زمـــــوږ ټولــــــو پیغــــام

دادی زمـــــوږ ټولــــــو پیغــــام

مــــوږ واړه مرغــــان خوښخـــــوان

په ثنـــا د لـــوي څښتـــن غـــزل خـــوان

اې ســـــولې بـــــــرياليې پېيې په هر آن

لــــه تـــا نـــه دي ټول واړه ښادمـــان

دادی زمـــــوږ ټولــــــو پیغــــام

دادی زمـــــوږ ټولــــــو پیغــــام

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

6

Sola Aw Jagra

(Peace and War)

Published by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Editor - in - Chief	:	Raz Muhammad Dalili
Author	:	Ahmad Fareed Arfi
Pushto Translation	:	Amanullah "Ludin"
Artist :	:	Sultan Hamid Fanoos
Composed By	:	Saifullah Zamani

1st Edition : 1000 copies, Financed by (NCA), Sep 1999
2nd: Enditon : 5000 copies, Financed by US-BPRM through IRC-UGP, Dec 2000
3rd Edition : 2000 copies, Financed by TroCAIRE and AusAid, Oct 2001
4th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, February 2003
5th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, August 2003
6th Edition : 2000 copies, Financed by SDF, Nov 2003
7th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, Apr 2005

8th Edition	:	
Publishing date	:	Feb 2007
Number of copies	:	1500 copies
Financed by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Kabul address	:	Sanayee Development Organization (SDO) Charrahi Ansarri, street # 5th Near (Muhammad Alam Faiz Zad) high school
Kabul telephone	:	0093-(20) 2201693
Post Box	:	181 Kabul Afghanistan
Email	:	sdfkabul@ceretechs.com
Websites	;	wwwsanayee.org Www.nawidefarda.com
Peshawar Address	:	Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen Town, Peshawar Pakistan
Telephone	:	0092-91-5842155 - 91582165
Fax	:	+92+-1-5845139

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library